

Jastrzębie-Zdrój, 14.10.2021 r.

**Państwowe Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie w Warszawie**

ul. Żelazna 59A
00-848 Warszawa

Wasze pismo z dnia:

Znak:

Nasz znak: TW/13607 /21

Sprawa: wniesienia uwag w ramach konsultacji społecznych do projektu drugiej aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Po zapoznaniu się z Projektem drugiej aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (IIaPGW) zgłaszamy nasze uwagi do tego dokumentu:

1. Wnosimy o uwzględnienie w IIaPGW znaczącego wpływu odprowadzania zasolonych wód dołowych pochodzących z odwodnienia kopalń węgla kamiennego do wód powierzchniowych dorzecza Górnej Odry.
2. Wnosimy o zastosowanie odstępstwa na podstawie art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):
  - a) Odra od granicy do Kanału Gliwickiego – kod JCWP RW60001117159;
  - b) Bierawka od źródeł do Knurówki wraz z Knurówką – kod JCWP RW600006115835w zakresie wskaźnika przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, rodzaj odstępstwa 4.4-1 (brak możliwości technicznych) oraz 4.4-2 (nieproporcjonalne koszty). Termin osiągnięcia celów środowiskowych po 2027 r.
3. Wnosimy o zastosowanie odstępstwa na podstawie art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):
  - a) Odra od granicy do Kanału Gliwickiego – kod JCWP RW60001117159;
  - b) Bierawka od źródeł do Knurówki wraz z Knurówką – kod JCWP RW600006115835w zakresie wskaźnika przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, rodzaj odstępstwa 4.5-1 (brak możliwości technicznych) oraz 4.5-2 (nieproporcjonalne koszty). Termin osiągnięcia celów środowiskowych po 2027 r.

UZASADNIENIE

1. Uzasadnienie dot. pkt. 2 a) i 3 a).

Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej i Rekultywacji S.A. eksploatuje system retencyjno-dozujący „Olza”, którym zasolone wody dołowe pochodzące z odwodnienia części kopalń Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A., Polskiej Grupy Górniczej S.A. oraz Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. dozowane są do rzeki Odry. 17 sierpnia 2020 r. nasza Spółka uzyskała pozwolenie wodnoprawne wydane przez Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gliwicach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie decyzją nr GL.ZUZ.1.4210.171.2020.JPŁ, na usługę wodną obejmującą wprowadzanie tych wód do wód rzeki Odry w km 28+626 (km 717+776 wg MPHP). Okres obowiązywania pozwolenia to 10 lat, od dnia 01.01.2021 r. do dnia 31.12.2030 r.

System retencyjno-dozujący „Olza” od lat służy do odprowadzania zasolonych wód dołowych do rzeki Odry w sposób nadzorowany i stale monitorowany. Głównym celem funkcjonowania tego systemu jest ochrona cieków powierzchniowych o małych przepływach (t.j. Szotkówka, Jastrzębianka, Ruptawka, Lesznica, Pawłówka, Ruda wraz ze zbiornikiem Rybnik oraz rzeką Pszczynka wraz ze zbiornikiem Łąka) zlokalizowanych w rejonach eksploatacji górnictwa węgla kamiennego, przed ich zanieczyszczeniem zasolonymi wodami. Rocznie systemem odprowadzane jest ponad 150 tys. Mg ładunku soli.

Zgodnie z zakresem EMAS
zawartym na www.pgwir.pl

Laboratorium Badawcze Wody
i Ścieków

AB 972

Punkt załadunkowy soli:
44-230 Czerwionka-Leszczyny
ul. Młyńska 24
tel. +48 32 42-70-280

Z-ca Prezesa Zarządu ds. Rozwoju
Krzysztof Baradziej

Z-ca Prezesa Zarządu
ds. Ekonomiczno - Finansowych
Tomasz Rus

tel. 32 47-630-73

www.pgwir.pl

e-mail: sekretariat@pgwir.pl

Podczas wieloletnich, praktycznie codziennych pomiarów zasolenia rzeki Odry przed zrzutem wód z systemu „Olza” zaobserwowaliśmy, że duży wpływ na jakość wód rzeki Odry i Olzy ma przemysł zlokalizowany w paśmie granicznym dorzecza Odry po stronie czeskiej. Zasolenie w przekroju Olza (przed miejscem wprowadzania wód z systemu „Olza”) niejednokrotnie przekracza wartości graniczne dla II klasy jakości wód powierzchniowych w zakresie przewodności elektrolitycznej właściwej w 20°C.

Kontrolowane dozowanie wód zasolonych do rzeki Odry, w tym poprzez wykorzystanie zbiorników retencyjnych o pojemności niespełna 1 mln m³, nie gwarantuje osiągnięcia celów środowiskowych w zakresie wskaźnika fizykochemicznego – przewodności elektrolitycznej właściwej w 20°C dla co najmniej II klasy dla JCWP o kodzie RW600011117159.

Z informacji uzyskanych od zakładów górniczych na etapie opracowywania operatu wodnoprawnego w 2020 roku, wynika, że większość z nich planuje dalsze wydobycie węgla do 2049 roku.

Pochodzące z odwodnienia kopalń zasolone wody dołowe są w części wykorzystywane przez te zakłady do celów technologicznych, jednak znacząca część pozostaje niezagospodarowana. Techniczne możliwości utylizacji wód dołowych, polegające na ich odsoleniu jest nierealne do wykonania ze względu na konieczność poniesienia wielomilionowych nakładów inwestycyjnych. Jako właściciel instalacji odsalania wód zasolonych pochodzących z odwodnienia zakładu górniczego mamy wiedzę jakie są to nakłady i koszty pracy instalacji szczególnie w okresie drastycznie rosnącej ceny energii elektrycznej która stanowi aż 40% kosztów.

2. Uzasadnienie dot. pkt. 2 b) i 3 b).

Jak wspomniano powyżej PGWiR S.A. eksploatuje jedyną w Polsce i prawdopodobnie jedyną w Europie instalację do odsalania wód dołowych. Zlokalizowany w Czerwionce-Leszczynach Zakład „Dębieńsko” utylizuje zasolone wody dołowe pochodzące z Kopalni Węgla Kamiennego „Budryk” należącej do Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. W pełni znamy problemy związane z eksploatacją energochłonnych, mało dostępnych na rynku i wysoce kosztownych urządzeń służących do odsalania wód zasolonych. Pomimo kilkuletniej współpracy z instytucjami naukowymi do chwili obecnej nie pozyskano technologii możliwej do wdrożenia na skalę przemysłową, które pozwoliłyby ten proces poprawić szczególnie pod kątem zużycia energii.

Dla zakładu w Czerwionce-Leszczynach spółka posiada pozwolenie wodnoprawne wydane przez Starostę Rybnickiego decyzją z dnia 05.06.2017 r. nr OŚ.6341.15.2017 na wprowadzanie ścieków przemysłowych do rzeki Bierawki w km 43+937 oraz mieszaniny wód, w tym wód miernie zasolonych do rzeki Bierawki w km 44+427. Pozwolenie to obowiązuje do dnia 04.06.2027 r.

Zastosowana technologia odsalania wód dołowych pochodzi z początku lat 90-tych ubiegłego wieku. Pomimo ponoszenia corocznych wielomilionowych nakładów na remonty i odtworzenie tych urządzeń wydajność instalacji jest ograniczona i nie pozwala na utylizację całości wód z kopalni „Budryk” – z tego względu ilości przekraczające wydajność instalacji zgodnie z posiadaną decyzją są po wstępnym oczyszczeniu odprowadzane do rzeki bez odsolenia. Budowa kolejnej linii technologicznej pozwalającej na zwiększenie ilości odsolonej wody przekraczają wartość 150 mln EURO. Obecnie koszt utylizacji 1 m³ wody zasolonej wynosi ponad 21 zł/m³, ale dramatyczne wzrosty ceny energii w dostawie na 2022 roku aż o 66% w stosunku do roku 2021 podrażają koszt utylizacji do 29 zł/m³ w roku 2022.

Z ekonomicznego punktu widzenia są to koszty nie do udźwignięcia zarówno przez PGWiR S.A. jeżeli chodzi o nakłady inwestycyjne na rozbudowę zakładu, ale również dla kopalni jeżeli chodzi o opłaty za utylizację 1m³ wód.

PODSUMOWANIE

Pomimo problemów wynikających z braku dostępności rozwiązań w zakresie odsalania wód dołowych spółka nieustannie poszukuje rozwiązań, nowych technologii i optymalizuje już stosowane systemy.

W ramach prowadzonych konsultacji społecznych zgłaszamy swoje uwagi do Projektu drugiej aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Brak uwzględnienia naszego wniosku i brak zastosowania odstępstw na podstawie art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej wiązać się będzie z dużym zagrożeniem dalszego funkcjonowania zakładów górniczych korzystających z usług przedsiębiorstwa w zakresie odbioru i odprowadzania zasolonych wód dołowych. Wprowadzenie tak rygorystycznych norm jakości wody nie pozwoli na pracę systemu retencyjno-dozującego „Olza”, który nie tylko w naszej opinii jako jeden z nielicznych gwarantuje utrzymanie standardów zasolenia rzeki. Brak takiego systemu stwarza zagrożenie powrotu do sytuacji jaka miała miejsce kilkadziesiąt lat temu tj. zakłady górnicze będą zrzucać zasolone wody dołowe do niewielkich cieków powierzchniowych zlokalizowanych w rejonie kopalń.

Ponownie prosimy o przeanalizowanie możliwości spełnienia tak wysokich norm zasolenia rzeki Odry i Bierawki we wskazanych w piśmie przekrojach.

Z poważaniem

Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej
i Rekultywacji S.A.
Zastępca Prezesa Zarządu
ds. Ekonomiczno-Finansowych

Tomasz Rus

Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej
i Rekultywacji S.A.
Zastępca Prezesa Zarządu
ds. Rozwoju
Krzysztof Baradziej